

Tutkimuseettinen neuvottelukunta

TENK

Toimintakertomus 2004

1 Tutkimuseettisen neuvottelukunnan tehtävät

Opetusministeriön asettaman tutkimuseettisen neuvottelukunnan tehtävänä on siitä annetun asetuksen (1347/1991) mukaan:

- 1) tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja viranomaisille tutkimuseettisistä lainsäädäntö- ja muista kysymyksistä,
- 2) toimia asiantuntijaelimenä tutkimuseettisiä ongelmia selvitettäessä,
- 3) tehdä aloitteita tutkimuseettikan edistämiseksi sekä edistää tutkimuseettikkaa koskevaa keskustelua Suomessa,
- 4) seurata alansa kansainvälistä kehitystä sekä osallistua aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön,
- 5) harjoittaa tutkimuseettisiin kysymyksiin liittyvää tiedotustoimintaa.

2 Neuvottelukunnan kokoonpano

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan kokoonpano vaihtui vuoden 2004 aikana tammikuun lopussa. 1.1.-31.1.2004 neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi rehtori Gustav Björkstrand (Åbo Akademi) ja varapuheenjohtajana professori Jaana Hallamaa (Helsingin yliopisto). Neuvottelukunnan pääsihteerin tehtäviä hoiti OTK, MA Salla Lötjönen. Neuvottelukunnan toimisto on toiminut Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteydessä.

Neuvottelukunnan kokoonpanoon (1.2.2001-31.1.2004) kuului kahdeksan jäsentä, joiden lisäksi pysyvänä asiantuntijana toimi dosentti Marja Simonsuuri-Sorsa. Jäsenet, joilla ei ollut nimettyjä varajäseniä, olivat:

- Pääsihteeri Arja Kallio (Suomen Akatemia)
- Erikoistutkija Veikko Launis (Turun yliopisto)
- Professori Olli Mäenpää (Helsingin yliopisto)
- Yliassistentti Sinikka Parkkinen (Joensuun yliopisto)
- Professori Amos Pasternack (Tampereen yliopisto)
- Tutkimusprofessori Matti Sarvas (Kansanterveyslaitos)
- Johtaja Mervi Sibakov (Teknologian kehittämiskeskus)
- Professori Irma Sorvali (Oulun yliopisto).

Neuvottelukunnan kokoonpano uusiutui lähes kokonaan vuonna 2004. Uutta kokoonpanoa (1.2.2004-31.1.2007) johtaa kansleri Eero Vuorio (Turun yliopisto). Varapuheenjohtajana jatkaa professori Jaana Hallamaa (Helsingin yliopisto). Pääsihteerinä jatkoi edelleen OTK, MA (19.11.2004 alkaen OTT) Salla Lötjönen. Neuvottelukunnan toimisto muutti Tieteellisten seurain valtuuskunnan päärakennuksesta sisäpihan remontoituun ulkorakennukseen, joka paremmin vastaa neuvottelukunnan tilatarpeita.

Neuvottelukunnan uuden kokoonpanon muut jäsenet ovat:

Professori Katie Eriksson (Åbo Akademi)
Teknologia-asiantuntija Merja Hiltunen (Tekes)
Professori Liisi Huhtala (Oulun yliopisto)
Professori Juha Karhu (Lapin yliopisto)
Johtaja Paavo Löppönen (Suomen Akatemia)
Tutkimuspäällikkö Sinimaaria Ranki (Helia)
Professori Ari Salminen (Vaasan yliopisto)
Professori Terttu Vartiainen (Kansanterveyslaitos).

3 Tutkimuseettisen neuvottelukunnan toiminta

Neuvottelukunta kokoontui vuoden 2004 aikana seitsemän kertaa. Toiminnan tavoitteena oli (1) pyrkiä ennaltaehkäisemään hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia tiedottamalla ja järjestämällä koulutusta ja seminaareja hyvän tieteellisen käytännön periaatteista, (2) kehittää yhteistyötä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa sekä avustaa korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia tutkimuseettian koulutuksen järjestämisessä, (3) kehittää ja seurata tutkimuseettisten väärinkäytösten selvitysprosesseja, (4) olla näkyvästi esillä julkisuudessa tutkimuseettisissä tiedotus- ym. asioissa ja (5) osallistua aktiivisesti suomalaiseen ja kansainväliseen tutkimuseettiseen keskusteluun.

3.1 Ennaltaehkäisevä toiminta ja koulutus

Tutkimuseettinen neuvottelukunta järjesti vuoden 2004 aikana viisi koulutusseminaaria. Suomen Lääkäriliiton järjestämällä Lääkäripäivillä eri ministeriöiden alaiset eettiset neuvottelukunnat (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, Koe-eläintoiminnan yhteistyöryhmä, Valtakunnallinen terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta, Biotekniikan neuvottelukunta ja Geenitekniikan lautakunta) järjestivät kaksi puolipäiväseminaaria 7.1.2004 otsikoilla ”Tutkijalääkäreiden taloudelliset sidonnaisuudet” ja ”Ihmisen kantasolut potilaiden hoidossa ja tutkimuksessa”. Molemmissa seminaareissa oli paljon yleisöä.

Lisäksi Tutkimuseettinen neuvottelukunta järjesti yhteistyössä Suomen Akatemian kanssa Tutkimuseettiikka kouluttajille –seminaarin Akatemian tiloissa 30.1.2004. Seminaarin tarkoituksena oli kerätä eri tutkimusorganisaatioista ja tutkijakouluista tutkimuseettian koulutuksesta vastaavia yhteyshenkilöitä, joille esiteltiin tutkimuseettian eri osa-alueita ja tarjottiin valmiuksia tutkimuseettian koulutuksen järjestämiseen omassa organisaatiossa. Seminaarilla pyrittiin myös edesauttamaan tutkimuseettian koulutuksen järjestäjien verkottumista organisaatioiden välillä.

Valtakunnalliset eettiset neuvottelukunnat järjestivät edelleen yhteistyössä 20.9.2004 Biomedicumilla biopankkeja koskevan avoimen kokopäiväisen asiantuntijaseminaarin. Seminaari oli erittäin suosittu, ja samasta aihepiiristä suunnitellaan järjestettäväksi jatko-seminaari vuonna 2005. Biopankkeja sivuttiin myös valtakunnallisten eettisten neuvottelukuntien ja Tutkijoiden ja kansanedustajien seuran kanssa yhteistyössä järjestämässä Biotekniikka – nykytila ja tulevaisuus –seminaarissa eduskuntatalon auditoriossa 24.11.2004. Myös tämä seminaari keräsi hyvin kuulijoita sekä asiantuntija- että poliittisista piireistä. Yllä mainittujen seminaarien lisäksi eettiset neuvottelukunnat osallistuivat yhdessä Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan kanssa Turun tiedemessuille 1.10.2004, jossa neuvottelukunnilla oli yhteinen esittelypiste sekä ohjelmaa paneelikeskustelun muodossa. Paneeliin osallistuivat neuvottelukunnan puheenjohtaja Eero Vuorio, dosentti Veikko Launis sekä Tampereen teknillisen yliopiston erikoistutkija Kirsti Ala-Mutka.

3.2 Yhteistyö yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa

Tutkimuseettinen neuvottelukunta saa aikaisempien vuosien tapaan runsaasti tutkimuseettikan alaan liittyviä koulutuspyyntöjä yliopistoilta ja korkeakouluilta. Vuonna 2004 toteutetuista luennointitilaisuuksista voidaan mainita esimerkiksi Turun yliopiston arkeologeille pidetty luento 3.3.2004, neuvottelukunnan jäsenten osallistuminen Kansanterveyslaitoksen Tutkimus ja etiikka –luentosarjaan 2.4 ja 7.5.2004, esitelmöinnit Taideteollisella korkeakoululla 22.9. ja Työterveyslaitoksella 23.9. sekä Tampereen yliopiston kliininen tutkija –kurssilla 14.10. Neuvottelukunta on osallistunut myös valtakunnallisten tutkijakoulujen koulutustilaisuuksiin, kuten Tulevaisuuden elektroniikan koulutusohjelman, valtakunnallisen psykologian tutkijakoulun, HYKS Lastenneurologian yksikön jatko- ja täydennyskoulutusohjelman sekä Turun yliopistollisen keskussairaalan lääketieteen jatkokoulutusohjelman seminaareihin. Yksityiskohtaisempi luettelo koulutustilaisuuksista ja niihin osallistuneista neuvottelukunnan jäsenistä on toimintakertomuksen liitteenä.

Koska Tutkimuseettinen neuvottelukunta katsoo tutkimuseettisen koulutustoiminnan ensiarvoiseksi ja tärkeäksi painopistealueeksi, eivätkä sen resurssit riitä vastaamaan kaikkiin koulutuspyyntöihin, se järjesti jo edellä mainitun (otsake 3.1) Koulutusta kouluttajille –seminaarin 30.1.2004. Tätä pikemminkin koulutustoimintaa välillisesti edesauttavaa kuin suoria koulutuspalveluita tarjoavaa toimintalinjaa on tarkoitus jatkaa myös vuonna 2005, vaikka toimintakertomuksen liitteestä voi havaita, että myös organisaatiotason koulutusta on annettu erittäin runsaasti, mikä vie voimavaroja neuvottelukunnan muusta toiminnasta.

Vuoden 2004 aikana Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimiin hyvää tieteellistä käytäntöä ja sen loukkausten käsittelyä koskeviin ohjeisiin (2002) sitoutui 4 uutta tutkimusorganisaatiota. Yhteensä sitoutuneita tutkimusorganisaatioita on nyt 76. Vuonna 2004 mainituista ohjeista otettiin lisäksi uusi painos, johon tehtiin vain hyvin vähäisiä muutoksia (ks. myös julkaisu- ja tiedotustoiminta 3.4).

3.3 Tutkimuseettisten kiistojen selvittämismekanismien kehittäminen

Vuoden 2004 aikana Tutkimuseettisen neuvottelukunnan tietoon tuli yhteensä seitsemän uutta tapausta, joista kolmessa asia käsiteltiin kokonaisuudessaan paikallistasolla. Neuvottelukunnalle jätettiin

lausuntopyyntö vuoden 2004 aikana kolmesta tapauksesta. Näiden kolmen tapauksen lisäksi neuvottelukunta antoi yhden lausunnon jo vuonna 2003 jätetystä lausuntopyynnöstä.

Vuosina 1998 – 2004 käsiteltyjen tapausten tilannetta kuvaa alla oleva tilasto (kuvio 1). Tutkimuseettisen neuvottelukunnan tietoon tulleiksi epäilyiksi on laskettu sekä tapaukset, joista se on saanut menettelyohjeen mukaisen tiedoksiannon tutkimusorganisaatiossa suoritetusta käsittelystä, että ne tapaukset, joista se on saanut tiedon suoraan lausunnonpyytäjältä. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan käsittelemiksi tapauksiksi on tilastoitu vain ne epäilyt, joihin neuvottelukunta on ottanut kantaa arvioimalla epäilyn loukkauksen tai suosittelemalla uudelleen käsittelyä tutkimusorganisaatiossa. Lausuntopyyntöjä, jotka neuvottelukunta on ohjannut edelleen esimerkiksi ensisijaisesti paikallistasolla käsiteltäviksi, ei ole tilastoitu neuvottelukunnan käsittelemiin. Luvut ovat suuntaa antavia, koska tilastointikäytäntö ei ole ollut kaikkina vuosina täysin yhdenmukainen.

**TUTKIMUSEETTISEN NEUVOTTELUKUNNAN KÄSITTELEMÄT
JA SEN TIEToon TULLEET TAPAUKSET VUOSINA 1998 – 2004 (kuvio 1)**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Plagiointi		5(4)[1]	1(0)[1]	2(1)[0]	6(0)[5]	0(0)[0]	1(0)[0]
Alkuperäisen tutkimusidean, -suunnitelman tai -havaintojen anastaminen	3(3)[0]	4(3)[0]	1(1)	2(1)[0]	1(1)[0]	2(0)[0]	1(0)[0]
Tutkimushavaintojen sepittäminen tai vääristely	1(1)[0]	1(1)[0]	2(1)[0]	1(1)[0]	0(0)[0]		1(1)[0]
Hakemusasiakirjojen tai tutkimusansioiden vääristely		2(2)[0]		0(0)[0]	1(0)[0]		
Piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä	2(1)[1]	1(0)[0]	7(1)[0]	2(1)[1]	1(1)[0]	3(1)[2]	3(2)[3]
Muu hyvän tieteellisen käytännön loukkaus		6 (2)[0]			3(1)[0]	1(0)[0]	1(1)[1]
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	6(5)[1]	19(12)[1]	10(2)[1]	7(4)[1]	12(3)[5]	6(1)[2]	7(4)[4]

Neuvottelukunnan tietoon tullut X
 Neuvottelukunta käsitellyt (X)
 Väärinkäytös todettu [X]

Neuvottelukunnassa vuonna 2004 käsitellyt tutkimuseettiset lausuntopyynnöt koskivat:

- kahden tutkijan välistä tietojen vaihtoa ja asiakirjojen paikkansapitävyyttä sekä kiistan oikeaa käsittelypaikkaa. Neuvottelukunta katsoi, etteivät vaihdetut asiakirjat olleet vielä sillä asteella, että niitä olisi pidettävä tieteellisinä tutkimustuloksina eikä suosittanut lisätutkintaa,
- tutkimushankkeen johtajan toimien asianmukaisuutta tutkimusaineiston ja tutkimuksen hallinnoinnin osalta sekä kiistan selvittäjien esteellisyyttä. Neuvottelukunta yhtyi yliopiston käsitykseen siitä, että johtaja oli syyllistynyt piittaamattomuuteen hyvästä tieteellisestä käytännöstä eikä pitänyt asiaa selvittäneitä henkilöitä esteellisinä,
- yliopiston menettelytapaa käsitellessään asiaa, jonka rehtori oli katsonut hyvän tieteellisen käytännön loukkaukseksi. Neuvottelukunta kiinnitti yliopiston huomiota molempien osapuolien kuulemiseen ja tiedottamiseen jo esiselvitysvaiheessa. Koska myöhemmin asiaa tarkasteltaessa molemmille osapuolille oli varattu tilaisuus tulla asianmukaisesti kuulluksi, neuvottelukunta ei suosittanut lisätutkintaa,
- yliopiston menettelytapaa käsitellessään asiaa, jonka rehtori oli katsonut piittaamattomuudeksi hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Neuvottelukunta ei havainnut yliopiston menettelyssä moitittavaa.

3.4 Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Tutkimuseettinen neuvottelukunta on ylläpitänyt aktiivista tiedotustoimintaa verkkosivujen, niillä julkaistujen seminaariesitelmien ja jäsenten ja pääsihteerin julkaisemien artikkeleiden kautta. Tammikuussa 2004 julkistettiin Lääkäripäivien kantasoluseminaarin yhteydessä 7.1.2004 neuvottelukuntien yhteistyönä tekemä esite ”Ihmisen kantasolut, kloonaus ja tutkimus.” Seminaari myös televisioitiin YLE:n ohjelmistoon. Vuonna 2004 neuvottelukunnan ohjeesta ”Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen” otettiin toinen tarkistettu painos. Ohjeeseen tehdyt vähäiset tarkistukset tehtiin lähinnä ohjeen kieliasuun ja lainsäädäntöviittauksiin, eikä niiden katsottu edellyttävän uutta hyväksymismenettelyä.

Humanististen ja yhteiskuntatieteellisten tieteenalojen tutkimuseettisiä kysymyksiä pohtimaan perustettu ns. HYMY–työryhmä jatkoi toimintaansa aktiivisesti vuonna 2004. Työryhmään kuuluvat varapuheenjohtaja, professori Jaana Hallamaa, professori Irma Sorvali sekä erikoistutkija Veikko Launis. Työryhmän sihteerinä on toiminut neuvottelukunnan pääsihteerinä. Vuonna työryhmä suunnitteli humanististen ja yhteiskuntatieteellisten tieteenalojen etiikkaa käsittelevän kirjan rakennetta ja kutsui kirjoittajat sen eri osa-alueiden kirjoittajiksi. Vuoden 2004 loppuun mennessä osa kirjoituksista on jo valmistunut, ja kirja toimitetaan valmiiksi vuoden 2005 aikana. HYMY–työryhmä kirjoitti myös vastauksen Helsingin Sanomiin yhteiskuntatieteellisten tieteenalojen etiikkaa kyseenalaistavan puheenvuoron reaktiona 17.6.2004.

Sekä neuvottelukunnan jäsenet että pääsihteerit ovat julkaisseet vuoden 2004 aikana tutkimusetiikkaa koskevia artikkeleita ja heitä on haastateltu lehtiartikkeleita, radiolähetyksiä ja televisiota varten, esimerkkinä Irma Sorvalin ”Etiikan opetus pohjoismaisissa kielissä” (julkaistu verkkojulkaisuna 26.7.2004 osoitteessa >www.uwasa.fi/hut/svenska/nords/smarre/sorvali_pf.html>), Ari Salmisen ”Hyvän hallinnon etiikka – kolmen profession arvioita hallinto- ja johtamistyön eettisistä kysymyksistä” (Vaasan yliopisto 2004), tutkimuspäällikkö Sinimaaria Rangin televisiohaastattelu YLE:n Verkkoyhteys-ohjelmassa 5.10.2004 ja pääsihteerin toukokuussa julkaistu väitöskirja

”Lääketieteellinen tutkimus ihmisillä – oikeudellisia ja eettisiä näkökohtia ihmisen ruumiilliseen koskemattomuuteen puuttumisesta” (Forum Iuris, Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisuja, Helsinki 2004). Neuvottelukunnalle on saapunut myös useita sen toimintaa ja kokoonpanoa koskevia kansainvälisiä kyselyjä, joihin on pyritty vastaamaan mahdollisuuksien mukaan.

3.5 Annetut lausunnot, kansainvälinen toiminta ja muu yhteistyö

Neuvottelukunta on antanut vuoden 2004 aikana neljä lausuntoa ja yhden muistion:

- 1) Lausunto opetusministeriölle UNESCO:n yleismaailmallisen bioetiikkajulistuksen valmistelemista varten (11.3.2004, yhteistyössä muiden eettisten neuvottelukuntien kanssa),
- 2) Muistio (18.3.2004) eduskunnan sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksesta annetun lain ja lääkelain muuttamisesta (HE 20/2004),
- 3) Lausunto maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi koeläimistötoiminnasta ja laiksi eläinsuojelulain muuttamisesta (29.4.2004),
- 4) Lausunto opetusministeriölle opetusministeriön työryhmän valmistelemasta Tiede ja yhteiskunta –muistiosta (21.10.2004),
- 5) Lausunto opetusministeriölle UNESCO:n yleismaailmallisen bioetiikkajulistuksen kolmannesta luonnoksesta (18.11.2004).

Neuvottelukunnan kansainvälinen toiminta on vuonna 2004 ollut vilkasta. Neuvottelukunnan pääsihteeri on toiminut Suomen yhteyshenkilönä Euroopan komission aloitteesta käynnistetyille kansallisten eettisten neuvottelukuntien yhteistyölle. Yhteistyö toimii lähinnä puolivuositain järjestettävien kokousten muodossa. Vuonna 2004 kokoukset järjestettiin Dublinissa ja Amsterdamissa. Neuvottelukunnan pääsihteeri kutsuttiin myös jäseneksi International Stem Cell Forumin eettiseen toimikuntaan, mikä on kansainvälinen kantasolututkimusta rahoittavien organisaatioiden yhteistyö- ja koordinaatioelin.

Lähialueen yhteistyötä ovat edesauttaneet myös neuvottelukunnan puheenjohtajan Eero Vuorion toimiminen Itämeren alueen yliopistojen yhteistyöverkoston tutkimuseettistä käsittelevän kaksipäiväisen työpajan puheenjohtajana ja pääsihteerin osallistuminen Pohjoismaisen bioetiikkakomitean toimintaan toisena suomalaisjäsenenä.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta on vuonna 2004 tehnyt aktiivista yhteistyötä muiden valtakunnallisten eettisten toimikuntien kanssa ja pääsihteeri on osallistunut Suomen Akatemian koordinoiman Tiede ja yhteiskunta –ohjelman kansallisen tukiryhmän toimintaan.

4 Henkilöstö ja talous

Tutkimuseettisessä neuvottelukunnassa on vuonna 2004 toiminut päätoimisesti vain yksi työntekijä, pääsihteeri Salla Lötjönen. Vuonna 2004 neuvottelukunnalla on ollut mahdollisuus käyttää Tieteellisten seurain valtuuskunnan tarjoamien puhelinvaihte-, atk- ja vahtimestaripalveluiden lisäksi apu- ja tuki-voimaa myös arkistointiin. Arkistoijana on toiminut filosofian ylioppilas Kaisa Pulliainen 15.12.2003 - 9.1.2004.

Opetusministeriö oli osoittanut Tutkimuseettiselle neuvottelukunnalle vuonna 2004 yhteensä 18.400 euroa, joista 8.400 euroa oli osoitettu toimintamenoihin ja 10.000 euroa neuvottelukunnan julkaisu- ja seminaarikuluihin. Yllämainittuja varoja hallinnoi opetusministeriö. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan pääsihteerin palkkaus- ja toimiston ylläpitovaroja (53.600 euroa) hallinnoi Tieteellisten seurain valtuuskunta.

Toimintakertomus on hyväksytty Tutkimuseettisen neuvottelukunnan kokouksessa 2.2.2005.

Eero Vuorio
Puheenjohtaja

Reetta Niemelä
Pääsihteeri

Liite: Luettelo tutkimuseetiikkaa koskevista koulutustilaisuuksista, joihin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan jäsenet tai pääsihteeri ovat osallistuneet esitelmöitsijänä tai luennoitsijana 2004

Lääkäripäivät 7.1.2004, Ihmisen kantasolut potilaiden hoidossa ja tutkimuksessa
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Kantasolututkimukset alkioperäisillä kantasoluilla ja Suomen lainsäädäntö

Lääkäripäivät 7.1.2004, Ihmisen kantasolut potilaiden hoidossa ja tutkimuksessa
Esitelmöitsijä: Jaana Hallamaa. Esitelmä: Ihmisen kantasolut ja eettiset kysymykset

Tutkimuseetiikkaa kouluttajille –seminaari 30.1.2004
Esitelmöitsijä: Gustav Björkstrand. Esitelmä: Tutkimuseettisen neuvottelukunnan tehtävät ja tutkimuseettisen koulutuksen merkitys

Tutkimuseetiikkaa kouluttajille –seminaari 30.1.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Tutkimuseetiikan tilannekatsaus Suomessa ja kansainvälisellä tasolla

Arkeologia ja tutkimuseetiikka 3.3.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkaukset

TULE 2003-2006 – Future electronics research programme, Research scientist seminar 25.3.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: What is ‘good scientific practice’?

Kansanterveyslaitoksen Tutkimus ja etiikka –luentosarja 2.4.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Hyvä tieteellinen käytäntö ja tutkimusvilpin ehkäisy

Tieteellisten seurain valtuuskunnan palvelujen esittelytilaisuus tieteellisille seuroille 28.4.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Tutkimuseettisen neuvottelukunnan esittely

Valtakunnallinen eettisten toimikuntien luentosarja 5.5.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Häätätilatutkimukset ja tutkimukset vajaakykyisillä aikuisilla

Kansanterveyslaitoksen Tutkimus ja etiikka –luentosarja 7.5.2004
Esitelmöitsijä: Terttu Vartiainen. Esitelmä: Hyvä tutkimussuunnitelma ja onnistuminen tutkimusrahoituksen saannissa

Psykologian tutkijakoulun kevätsymposio 13.5.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Hyvä tieteellinen käytäntö tutkimuksessa

World Congress in Medical Law 5.8.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Children and Medical Research

World Congress in Medical Law 5.8.2004
Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Personal Integrity and Medical Research

Tutkimusetiikka kovassa kilpailussa, Taideteollinen korkeakoulu 22.9.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Tutkimusetiikan tilanne Suomessa ja kansainvälisesti

Uutta ja ajankohtaista tieteellisen tutkimuksen tietosuojasta, Työterveyslaitos 23.9.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Tietoon perustuva suostumus kliinisessä lääketieteellisessä tutkimuksessa

Valtakunnallinen eettisten toimikuntien seminaari 27.9.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Lumevertailututkimuksen sääntely ja eettisyys

Lääkintä- ja bio-oikeuden täydentävät opinnot, Helsingin yliopisto 16.9.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Lääkintä- ja bio-oikeus

Lääkintä- ja bio-oikeuden täydentävät opinnot, Helsingin yliopisto 23.9.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Lääketieteellinen tutkimus ihmisillä

Tiedemessut, 1.10.2004, paneeli teemalla Plagiointi ja tutkimusetiikka

Panelisti: Eero Vuorio

Norjan valtakunnallisen eettisen toimikunnan koulutuspäivä 12.10.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Regulation of medical research with persons of reduced competency

Tampereen yliopiston kliininen tutkija –kurssi 14.10.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Yleistä kliinistä tutkimusta koskevista säädöksistä

Itämeriseminaari, Turku 12.11.2004

Esitelmöitsijä: Eero Vuorio Esitelmä: The Finnish System of National and Local Ethical Boards

Itämeriseminaari, Turku 12.11.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: National Advisory Board on Research Ethics in Finland

HYKS Lastenneurologian yksikön jatko- ja täydennyskoulutusohjelma 16.11.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Laki ja etiikka lääketieteellisissä tutkimuksissa lapsilla

Tietoisku lääketieteen tutkijalle, Turun yliopistollinen keskussairaala 23.11.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Tutkijan lakipaketti

Biotekniikka – nykytila ja tulevaisuus, Helsinki 24.11.2004

Esitelmöitsijä: Eero Vuorio. Esitelmä: Bio- ja geenipankki

Biotekniikka – nykytila ja tulevaisuus, Helsinki 24.11.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Kommenttipuheenvuoro: oikeudellisen sääntelyn tarve ja tavoitteet

Helsingin yliopiston eettisen työryhmän kokous 16.12.2004

Esitelmöitsijä: Salla Lötjönen. Esitelmä: Yliopistot ja tutkimuseettisten ongelmien käsittely